

NEGA TRAJNIC NI ZAHTEVNA, A JE POMEMBNA

Marsikdo sprašuje po vrtnih rastlinah, ki ne potrebujejo nege. Vendar takšnih rastlin skoraj ni. Nekaj bo treba občasno v vrtu postoriti, pa če je ne vem kako asketsko zasajen. Če je vsaka rastlina na pravem mestu in ravno pravšnje dimenzije in izjemno nezahtevna, še vedno bo nekaj treba postoriti okoli nje. In to velja tudi za trajnice.

Še zdaleč pa ni res, da so trajnice najbolj zahtevne vrtno rastline, kot se včasih sliši od njihovih nepoznavalcev. Vsaj posploševati tega ne moremo. Zelo muhaste in zahtevne so nekatere grmovnice, nekatere čebuljnice in enoletnice, pa trata tudi sodi med zahtevne vrtno elemente in nekatere trajnice tudi.

Veliko večino trajnic pa mirno lahko prištejemo med zelo nezahtevne. Mnogo je tudi takšnih, ki ne zahtevajo nič več nege, kot mnoge nezahtevne grmovnice. Čisto brez nege bo marsikatera trajnica preživela leta in leto, vendar bo takšna vsaj občasno delovala nič kaj lepo. Vrt pa imamo predvsem zaradi estetskega užitka in zato moramo poskrbeti, da bodo rastline stalno tudi urejene, če že ne lepe in ne samo žive. Občasno mnoge trajnice tudi počivajo in takrat jih skoraj ni videti.

Takšen motiv lahko zasadimo v kateremkoli letnem času, če le imamo trpežne sadike.

In katera negovalna opravila so pri trajnicah potrebna ?

Prehrana rastlin je zelo pomembna. Če smo ob zasajanju poskrbeli za gnojenje z organskimi gnojili, potem skozi življensko dobo (ki traja včasih desetletja, včasih pa tudi le 5-7 let) trajnic skrbimo, da organskih hranil v zemlji ne bo zmanjkalo. Največkrat je dovolj enkrat na leto v pozni jeseni, v zimskem času ali zgodaj spomladi okrog rastlin potrositi ali morda plitvo v zemljo zadelati kompost ali kompostu podobna gnojila. Z mineralnimi gnojili pa trajnice gnojimo bolj izjemoma kot praviloma, ker z njimi ne vplivamo dobro na rahlost tal in na mikroorganizme v zemlji, ki ohranjajo plodnost tal dolgoročno.

Voda je za življenje trajnic nujna. Nikakor pa ne potrebujejo vse trajnice enakih količin vode. Nekatere so zelo skromne in preživijo tudi brez zalivanja, morda so ob hudi suši le bolj skromnega videza. Nekatere trajnice pa živijo v vodi in jim zato rečemo vodne trajnice. Spomnimo se samo na najbolj poznano med njimi – lokvanj. Precej je tudi tako imenovanih močvirskih trajnic, večina pa seveda sodi med tako imenovane 'normalne trajnice', ki jim za lep videz in zdravo rast tudi ob hudi suši zadostuje enkrat tedensko temeljito zalivanje. Ob kolikor toliko normalni razporeditvi dežja pa večina trajnic zalivanja ne potrebuje.

Za lepoto trajnic skrbimo tudi z občasnim odstranjevanjem njihovih delov, ki niso več lepi. Odcvetela cvetna stebela marsikdaj kvarijo videz, čeprav pri mnogih trajnicah ostanejo lepa še dolgo po odmiranju, marsikdaj še vso zimo in jih odstranimo šele, ko jih veter ali sneg polomita ali pred začetkom nove spomladanske rasti. Prav tako odmrli ali odmirajoči listi pri marsikateri trajnici kličejo po vrtnarjevi roki, ki bo vrtno gredo z nekaj potezami naredila spet lepo.

Senčni vrtni kotiček takoj po poletni zasaditvi trajnic.

Varovanje pred boleznimi in škodljivci je pri trajnicah poglavje zase. Na srečo je zelo veliko trajnic, ki so zelo zdrave in ne potrebujejo kemičnih pripomočkov in tudi vedno več ekološko osveščenih gojiteljev trajnic, ki znajo ukrepati tudi za okolje nemoteče. Marsikdaj bolne dele rastlin kar prezremo, saj jih med obilico cvetja največkrat skoraj ni opaziti. Včasih bolne dele rastlin preprosto odstranimo. Tiste vrste in sorte, ki so se izkazale za zelo občutljive, pa preprosto ne gojimo več. Ker pogoji za razvoj bolezni niso vsako leto enaki, v neugodnih letih včasih tudi zamižimo na eno oko.

Pri škodljivcih ukrepamo le takrat, ko postanejo res moteči. Polžem moramo že preprečiti, da bi delali škodo, če jih je preveč. Listne uši na rastnih vršičkih največkrat odstranimo z vršičkom vred, saj se bo rastlina hitro obnovila in tega ukrepa še čutila ne bo. Prav vsako živo bitje, ki leze ali leti med trajnicami, pa menda ne bomo preganjali.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.